

© Stef Stessel

HET VERSTIKKENDE NIETS

NLI "Het is altijd maar groei, groei, groei geweest, tot hij zich voelt als een omhulsel van niets in het verstikkende niets rondom hem." In het nieuwe stuk van De Roovers schetst Jurgen Delnaet de identiteitscrisis van zijn personage, de meedogenloze topondernemer Hermann Quitt, en daarmee ook die van onze maatschappij. **TOM PEETERS**

Vorige zomer vertelde Robbie Cleiren (tweede van rechts op de foto), een van de vier vaste acteurs van De Roovers, ons in de rand van hun curatorschap op Theater Aan Zee dat ze aan een 'praaten ideeënstuk' begonnen waren: *De laatste der onverstandigen* (1974) van de hand van de Oostenrijkse auteur Peter Handke is inderdaad een voorstelling waarin de filosofische en poëtische bespiegelingen de plot overstijgen, én het past perfect in de *Dollarcyclus* van het Antwerpse theatercollectief. Na Shakespeares *Timon van Athene* (1607) ligt de focus opnieuw op wat geld doet met mensen, en dat los van

de tijdgeest. Want ook anno 2014 lopen er ondernemers rond die hét niet meer voelen, en daarom niet alleen zichzelf maar ook iedereen rond hen verliezen. Gastacteur Jürgen Delnaet (uiterst links op de foto), onlangs nog te zien in de langspeelfilm *Halfweg* en nu ook in de nieuwe tv-serie *Marsman*, belichaamt hier de wanhoop van een 'succesvol' zakenman, die de beslissing neemt alleen voor zichzelf te leven en zijn eigen gevoelsleven daardoor alsmaar verder uitholt. Maar wat zijn personage drijft, is uiteindelijk slechts een van de vele richtingen die het stuk uitgaat, zo merken we tijdens de doorloop. Handke grijpt geldbezit, doorgedraaid ego-

isme of altruïsme (er is ook nog 'de kleine aandeelhouder', die zichzelf volledig opheft door alle aandeelhoudersvergaderingen af te schuimen ten dienste van de gemeenschap) aan om het over onze identiteit te hebben en wat daarvan overblijft in ons allesoverheersende consumptiemodel. "Vatten waarover Handke het precies heeft, is als een vlinder proberen te vangen met een net - verschrikkelijk lastig dus," zei Cleiren vorig jaar nog. "Maar als we meteen weten waarover een stuk gaat, zijn we er meestal snel op uitgekeken. Onze keuzes zijn dus intuïtief. De repetities gebruiken we om te rationaliseren waar het echt over gaat." Inmiddels hebben de

RANDAGENDA

vier Roovers en hun drie gastacteurs een klaarder perspectief. "Tijdens het proces viel ons vooral op hoe concreet Handkes uitweidingen over identiteit, reclame, taalgebruik, en zelfs over theater al waren," zegt Luc Nuyens (uiterst rechts op de foto), die net als Cleiren een van de door Quitt bedrogen zakenlui speelt.

Je kunt als ondernemer maar best gevoelloos zijn, in tegenstelling tot pakweg een kunstenaar, zo hoor je bij aanvang van het stuk. Quitt is daarin tot het uiterste gegaan en wil opnieuw zijn kern voelen. "Maar dat lukt hem niet meer," zegt Delnaet. "Het is altijd maar groei, groei, groei geweest, tot hij zich voelt als een omhulsel van niets in het verstikkende niets rondom hem." Delnaet beklemtoont dat hij een zakenman speelt, maar niet nâspeelt. "Ik herken het omhulsel, maar het mag niet alleen een kwestie van kostuum en houding zijn. Qua toon moet het toch ook over jezelf gaan." Zijn aanknopingspunt is dat iedereen speelt, dat iedereen zijn publieke en private persoonlijkheid heeft.

In zijn queeste om toch maar iets te voelen, vat Quitt een zekere sympathie op voor het vuur van Franz Kilb (rol van Wouter Hendrickx), de kleine aandeelhouder die door Quitts 'vrienden'-ondernemers hoog-

stens getolereerd wordt. "Maar hij beseft niet dat ook dat maar een huls is. Gevraagd om zijn theorie uit te doen, weet Kilb het immers ook niet." Wat het allemaal nog droeviger maakt, zegt Nuyens. Wat dat betreft sluit *De laatsten der onverstandigen* trouwens aan bij *Angst* van het Leuvense theatergezelschap Braakland/Zhebiding, het tweede luik van hun crisistrilogie waarin onlangs al evenmin veel hoop werd gekoesterd en de hoofdrolspelers een erg beperkte manoeuvreerruimte hadden.

Meer, meer, meer

Ondertussen wordt de perversie van een systeem te kijk gezet dat zichzelf in stand houdt, alles commercialiseert en recupereert, tot zelfs de slogans waarmee vroeger protestacties werden gevoerd, maar waar aan niemand nog iets kan veranderen. "Onlangs zag ik de documentaire *The corporation*," zegt Nuyens. "Werklui protesteren er tegen hun bazen, maar die zeiden laconiek: 'Komt toch gewoon koffie drinken, wij zijn ook maar mensen.' Maar als

het allemaal dan toch niet meer uitmaakt, bevinden we ons op gevaarlijk terrein. Kijk naar Quitt. Voor hem houdt het op. Eigenlijk is het hallucinant dat een mens zo in elkaar zit dat hij altijd meer wil om uiteindelijk niets meer over te houden. Daar kunnen wij ons dus vrolijk over maken."

Was het van in het begin duidelijk dat Delnaet de grootste haai zou spelen? "Dat is tijdens de lezingen gegroeid," antwoordt hij. "Robbie had me al een paar keer gebeld voor een voorstelling, maar toen kon ik telkens niet. Maar in deze rol had ik echt zin. Misschien heb ik het uitgestraald."

Een toneelstuk is in die zin niet zo verschillend van een muziekcompositie, besluit Nuyens, die met De Roovers vaak een beroep doet op gastacteurs om de compositie in te kleuren: "Je hoort snel wanneer je best een sax bovenhaalt, of wanneer je zeker geen drums mag gebruiken. Zoeken hoe de compositie best klinkt, blijft ook na twintig jaar de grote uitdaging. Meer zelfs, dan begin je al eens aan iets wat op het eerste gezicht onmogelijk lijkt om te spelen."

DE LAATSTEN DER ONVERSTANDIGEN/DOLLARCYCLUS PART II • 29/3, 20.30, €10/15,50/17, WESTRAND, Kamerijklaan 46, Dilbeek, 02-466.20.30, www.westrand.be

MUZIEK

ALSEMBERG

3/4 JAZZLAB SERIES: 22 STRINGS AND A PIECE OF WOOD. 20.15
CC De Meent, Gemeenveldstr. 34
02-359.16.00 / www.demeent.be

GRIMBERGEN

29/3 CUCA ROSETA. Fado. 20.30
Onze-Lieve-Vrouwekerk Beigem, Zevensterre 9,
02-263.03.43 / www.ccstrombeek.be

JEZUS-EIK

29/3 YVES PEETERS GROUP. 20.30
GC De Bosuil, Witherendreef 1
02-657.31.79 / www.debosuil.be

KRAAINEM

28/3 PHILIPPE RASKIN & FRIENDS. 20.30
GC De Lijsterbes, Lijsterbessenbomenln. 6
02-721.28.06 / www.delijsterbes.be

OVERIJSE

29/3 MECHELS KAMERORKEST & GITAARDUO FLAMAS. 20.30
CC Den Blank, Begijnhof 11
02-687.59.59 / www.denblank.be

SINT-GENESIUS-RODE

29/3 HANNELORE BEDERT. 20.00
GC De Boesdaalhoeve, Hoevestr. 64
02-381.14.51 / www.deboesdaalhoeve.be

VILVOORDE

29/3 PIETER EMBRECHTS. 20.30
30/3 FRANCIS POULENC: DE LOF DER LICHTHEID (DEEL 3). 11.00

CC Het Bolwerk, Bolwerkstr. 17
02-255.46.90 / www.hetbolwerk.be

WEZEMBEEK-OPPEM
30/3 ROEL & VEERLE DIELTIENS. 11.00
GC De Kam, Beekstr. 172
02-731.43.31 / www.dekam.be

THEATER

DILBEEK
30/3 PAULINE & PAULETTE. Judas
Theaterproducties. 14.00
Westrand, Kamerijkln. 46
02-466.20.30 / www.westrand.be

GRIMBERGEN
3/4 BLOEDSOMLOOPWORST. B. Van Eeghem + **NOIR'S.** D. Laloy. 20.30
CC Strombeek, Gemeentepk.
02-263.03.43 / www.ccstrombeek.be

MEISE
3/4 DEN EMMERDEUR. Brussels
Volkstejoeter. 20.00
GC De Muze van Meise, Brusselsestwg. 69
02-892.24.40 / www.demuzevanmeise.be

OVERIJSE
28/3 DE SNOEK VAN SJESTOV.
MariHaltentatief. 20.30
CC Den Blank, Begijnhof 11
02-687.59.59 / www.denblank.be

VILVOORDE
28/3 PAULINE & PAULETTE. Judas
Theaterproducties. 20.30
CC Het Bolwerk, Bolwerkstr. 17
02-255.46.90 / www.hetbolwerk.be

HUMOR

WEMMEL
2 & 3/4 ELS DE SCHEPPER. 20.00
GC De Zandloper, Kaasmarkt 75
02-460.73.24
www.dezandloper.be

JEUGD

JEZUS-EIK
30/3 STRAALJAGER. Theater Picalili
(2,5+). 11.00
GC De Bosuil, Witherendreef 1
02-657.31.79 / www.debosuil.be

KRAAINEM
2/4 BUITENSPEELDAG. 14.00
GC De Lijsterbes, Lijsterbessenbomenln. 6
02-721.28.06 / www.delijsterbes.be

VILVOORDE
30/3 RED. Compagnie Maandacht (4+).
15.00
CC Het Bolwerk, Bolwerkstr. 17
02-255.46.90 / www.hetbolwerk.be

WEMMEL
29/3 DE STELTENLOPER. De Maan & Nat
Gras (4+). 15.00
GC De Zandloper, Kaasmarkt 75,
02-460.73.24 / www.dezandloper.be

SENIOREN

ASSE
31/3 GERY'S BIG BAND. 14.30
CC Asse/Oud Gasthuis, Huinegem 4
02-456.01.60 / www.ccasse.be

TERVUREN

3/4 DE ZIEKENKAS. E. Gooris & P. Vandersande. 14.30
GC Papeblok, Pastoor Vandersandestr. 15
02-769.20.92 / www.tervuren.be

LITERATUUR

JEZUS-EIK
3/3 GELETTERDE MENSEN. Behoud de Begeerte. 20.30
GC De Bosuil, Witherendreef 1
02-657.31.79 / www.debosuil.be

SINT-GENESIUS-RODE
3/4 30 JAAR HERMAN BRUSSELMANS. 20.30
GC De Boesdaalhoeve, Hoevestr. 64
02-381.14.51 / www.deboesdaalhoeve.be

EXPO

GRIMBERGEN
> 17/4 MUSEUMCULTUUR STROMBEEK/GENT - THE EVER CHANGING BODY II. Ma > za 10 > 22.00, zo 10 > 18.00
CC Strombeek, Gemeentepk.
02-263.03.43 / www.ccstrombeek.be

VARIA

DILBEEK & GRIMBERGEN
1 > 6/4 ANDERZIJDS.
Podiumkunstenfestival.
Westrand, Kamerijkln. 46
02-466.20.30 / www.westrand.be
CC Strombeek, Gemeentepk.
02-263.03.43 / www.ccstrombeek.be